

یادداشت

فرهنگ سازی برای درآمد پاک

جواد شرف خانی*

● در اقتصاد امروزی به جز برخی کشورهای متکی به درآمد نفت، مالیات بار اصلی بودجه دولت ها را بر دوش می کشد، باین حال تفاوت های بسیاری در سیستم مالیات ستانی این کشورها به چشم می خورد به نحوی که در بعضی از این کشورها سهم عمده مالیات از بخش تولید اخذ می شود و در برخی دیگر سیستم مالیاتی براساس مالیات بر مصرف تعریف شده است. مالیات از عوامل اصلی رشد و توسعه در هر کشوری به حساب می آید و می تواند باعث گسترش عدالت اجتماعی، افزایش خدمات عمرانی و رفاهی جامعه و درنهایت رونق اقتصادی باشد و در حال حاضر از آن به عنوان درآمد پاک یاد می شود، بنابراین ما هم به جای اتکا به درآمد نفتی، با فرهنگ سازی و اعتمادسازی در جهت افزایش درآمدهای مالیاتی باید برنامه ریزی کنیم تا مردم با اطمینان بیشتر بخشی از درآمد خود را به مالیات اختصاص دهند. نگاهی به بودجه سال ۹۶ نشان از افزایش درآمدهای مالیاتی آن هم در بخش غیردولتی دارد اما با توجه به اینکه این بخش در سنوات گذشته به خاطر عوامل مختلف از جمله هدمندی یارانه ها و شرایط تحریمی آسیب جدی دیده، بنابراین به نظر می رسد دولت برای افزایش درآمدهای مالیاتی باید راهکارهای جدیدی از جمله گسترش پایه های مالیاتی و ایجاد بانک اطلاعاتی مدرن برای افزایش دامنه شمول مالیات و کنترل فرارهای مالیاتی و فعالیت های دلالی و سوداگرانه اتخاذ کند یا اینکه مالیات بر ارزش افزوده را برای کالاهای لوکس و غیرضروری که در سبد افراد ثروتمند هستند، افزایش دهد. با توجه به اینکه بخش درخور توجهی از بودجه سالانه کشور را مالیات اشخاص حقیقی (مشاغل) تشکیل می دهد و چون آخرین مهلت ارائه اظهارنامه این دسته از مؤدیان پایان خردادماه است، بنابراین ارائه برخی نکات مهم در این زمینه را ضروری دانسته و حتما در فرصتی دیگر نکات اظهارنامه اشخاص حقوقی که مهلت ارائه آن تا پایان تیرماه است، تقدیم می شود. توضیح اینکه تمامی مواد قانونی مذکور در این متن مربوط به قانون مالیات های مستقیم است. براساس ماده صد قانون مذکور، اشخاص حقیقی و صاحبان مشاغل مکلف اند اظهارنامه مالیاتی مربوط به فعالیت های شغلی خود را برای هر واحد شغلی جداگانه تنظیم و تا آخر خردادماه سال بعد از طریق سامانه سازمان امور مالیاتی ارسال و مالیات متعلق را به نرخ ماده ۱۳۱ این قانون پرداخت کنند. بنابراین لازم است تمامی افرادی که به صورت حقیقی به فعالیت های اقتصادی اشتغال دارند، برای بهره مندی از معافیت های مصرح در قانون نسبت به تنظیم و ارسال اظهارنامه در موعد مقرر اقدام کنند.

● **درآمد مشمول مالیات:** براساس ماده ۹۳ قانون مذکور درآمد مشاغل عبارت است از درآمد اشخاص حقیقی در یک سال که از طریق اشتغال به مشاغل و حرفه های متعارف در ایران کسب کنند.

● **(استهلاکات + هزینه های قابل قبول) - (سایر درآمدها + درآمد خدمات + فروش کالا) = درآمد مشمول مالیات**

● **اظهارنامه مالیاتی:** فرمی است به منظور اظهار درآمد ها، هزینه ها، دارایی ها، بدهی ها، سرمایه، معافیت ها، درآمد مشمول مالیات، بخشودگی مالیاتی و همچنین اطلاعات هویتی که مطابق نمونه های سازمان امور مالیاتی تهیه و اعلام می شود. پایه مالیات بر درآمد مشاغل، درآمد مشمول مالیات است که به یکی از روش های زیر محاسبه می شود:

الف: رسیدگی به حساب سود و زیان و دفاتر قانونی:

به استاد ماده ۹۴ ق.م.م درآمد مشمول مالیات این دسته از مؤدیان عبارت است از کل فروش کالا و خدمات پس از کسر هزینه های قابل قبول و استهلاک مربوطه

ب: روش علی الراس

براساس ماده ۹۸ ق.م.م: در صورت تشخیص علی الراس، اداره مالیات باید ابتدا قرینه متناسب با شغل را پیدا کند و سپس با اعمال ضرب مقرر در قرینه درآمد مشمول مالیات مؤدی را تعیین کند.

در موارد زیر و براساس ماده ۹۷ ق.م.م از روش علی الراس استفاده می شود:

- در صورتی که تا پایان خردادماه اظهارنامه تسلیم نشود.
- در صورتی که مؤدی از ارائه دفاتر و اسناد و مدارک خودداری کند.
- در صورتی که دفاتر و اسناد و مدارک به نظر امور مالیاتی غیرقابل رسیدگی باشد.

● **تقسیم بندی مشاغل:** در ماده ۹۵ ق.م.م مشاغل به سه گروه تقسیم شده اند:

گروه اول: مکلف به رعایت استانداردهای حسابداری و آیین تحریر دفاتر بوده و ملزم به پلمب دفاتر روزنامه و کل هستند.

ادامه در صفحه ۱۵

دودانگه، معاون سابق برنامه ریزی و امور اقتصادی وزارت بازرگانی در گفت وگو با «شرق»

احیای وزارت بازرگانی سال ۹۰ به اقتصاد ضربه می زند

می توانیم برای ریاست جمهوری چندین معاونت ایجاد کنیم و ذیل آن معاونت ها، وزارتخانه های مرتبط را جینش کنیم

از طرف دیگر هویت بازرگانی به علت بی اطلاعی یا بعضا برداشت های نادرست دچار آسیب جدی شد. این برداشت که بخش بازرگانی بخش غیرضرور بوده و صرفا پیگیر واردات است، هم مزید بر علت شد تا یکپارچگی نظام بازرگانی کشور دچار آسیب شده و به دنبال آن بخش های تولیدی هم دچار مشکل شوند؛ درصورتی که اگر بخش بازرگانی به عنوان تنظیم کننده سیاست های صادراتی، سیاست های تعرفه ای، سیاست های مرتبط با واردات، سیاست های مرتبط با نظام توزیع، قیمت گذاری، حمایت از حقوق مصرف کننده و مقابله با انحصارات و مهم تر از همه سیاست های مرتبط با خدمات بازرگانی شامل بانک، بیمه، بورس و حمل و نقل مورد توجه قرار می گرفت. قطعا وضع فرق می کرد.

● **منظور شما چه تصمیماتی است؟**

برای نمونه، قانون ارتقای بهره روری بخش کشاورزی که در مجلس وضع شد، در این قانون به جای آنکه روی ارتقای بهره روری بخش کشاورزی تمرکز شود، یک برگشت به عقب درخور توجهی را شاهد بودیم که عملا نه تنها یکپارچگی بخش بازرگانی را از بین برد، بلکه سیاست هایی تعرفه ای را که قرار بود ملک تصمیم باشد، دچار مشکل کرد و عملا اختیار وضع سیاست های غیرتعرفه ای را که شامل ممنوعیت، محدودیت و... است، به وزارت جهاد کشاورزی سپرد که تصمیمی غیرکارشناسی بود.

● **اشاره شما به انتزاع شرکت بازرگانی دولتی از وزارت صنعت به جهاد کشاورزی است؟**

خیر، منظور من قانون ارتقای بهره روری بخش کشاورزی است که در برنامه پنجم نیز تکرار شد و ابعاد مختلفی داشت و انتزاع شرکت بازرگانی دولتی هم ذیل آن انجام گرفت. پیرو این قانون که سیاست گذاری تجاری را به جای ارتقای بهره روری بخش کشاورزی هدف قرار داده بود، عملا وزارت بازرگانی سابق و وزارت صنعت، معدن و تجارت فعلی به کل از سیاست گذاری بخش مهمی از فرایندهای تجاری کشور (بازرگانی بخش کشاورزی) حذف شد؛ بنابراین در چارچوب این ادغام که با برداشت های نادرست از مفهوم بازرگانی و دخالت های غیرکارشناسی مجلس و برخی از دستگاه های اقتصادی ناکارآمد شده بود، نه تنها یکپارچگی بخش صنعت و تجارت اتفاق نیفتاد؛ بلکه بخش بازرگانی و حتی صنعت هم چندپارچه شد. نهایتا استنباطی که در بخش های مختلف در دولت، مجلس و بخش خصوصی شکل گرفت، این بود که ادغام غلط بوده و کارآمدی ندارد؛ درحالی که اگر ادغام براساس اصول و چارچوبی که از ابتدا در نظر گرفته شده بود، پیش می رفت و دو بخش تجاری و صنعتی به عنوان دو بیل در کنار هم حرکت می کردند، مطمئنا عملکرد و جهش بسیار مطلوبی در بخش صنعت و تجارت اتفاق می افتاد.

● **تجربه کشورهای دیگر در رابطه با بخش های صنعت و تجارت چیست؟**

اگر تجربه کشورهای پیشرفته را در نظر بگیریم، معمولا در این کشورها، بخش صنعت و تجارت یکپارچه است و برعکس کشورهایی که به لحاظ توسعه، در درجات پایین تری از توسعه اقتصادی قرار دارند، این دو بخش از یکدیگر منفک هستند. حرف من این است؛ تصمیمی که در سال ۹۰ مبنی بر ادغام این دو وزارتخانه گرفته شد، تصمیمی درست و براساس مطالعات کارشناسی و مرور تجربیات جهانی بود و این دخالت ها و تصمیم های غیرکارشناسی در محیط اجرایی این تصمیم بود که عملا ناکارآمدی را به این بخش تحمیل کرد و وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت را از سیاست گذاری متمرکز در حوزه تجارت و بازرگانی و حتی صنعت تهی کرد.

● **منظور شما این است که پشت این اصرار و تفکیک، معنا و مفهومی نیست و صرفا براساس آشفتنی در تصمیم گیری ها رخ می دهد یا اظهارنظرها که درباره تلاش دوباره بخش واردات و واسطه گری برای تفکیک این دو وزارتخانه وجود دارد، مبنای این تصمیم قرار گرفته است؟**

باید گفت، تجارت و تولید همواره به عنوان دو بال اقتصاد در کنار یکدیگر مطرح بوده و هستند. اگر این دو بخش نتوانند به صورت یکپارچه در کنار هم کار کنند، می توانیم کارآمدی بهتری در اقتصاد انتظار داشته باشیم. سال ۹۰ که تصمیم بر ادغام گرفته شد، مبنای تصمیم، قانون برنامه پنجم توسعه بود که به دولت تکلیف کرده بود تعداد وزارتخانه ها کاهش یابد. از طرف دیگر این تصمیم هماهنگ با اجرای سیاست های اصل ۴۴ و کارآمدسازی نهاد دولت بود که باید همه تصدی گری هایی که در وزارت بازرگانی و وزارت صنایع و معادن وقت وجود داشت، واکذاز شده و دولت صرفا سیاست گذاری، پشتیبانی و نظارت را در دستور کار خود قرار دهد. به هر حال اگر این دو بخش در کنار هم قرار بگیرند، طبیعتا می توانند بهتر عمل کنند. اگر اهمیت و جایگاه این دو بخش به درستی درک می شد و فرایند ادغام به صورتی که پیش بینی شده بود، پیش می رفت، ادغام می توانست بسیار کارگشا باشد؛ اما چون در فرایند ادغام، تصمیم های متعدد و بعضا متناقضی در مجلس و دستگاه های مختلف گرفته شد، فرایند ادغام به صورت مطلوب انجام نشده و ساختار ادغام شده ناکارآمد شد.

اقتصاد

گذر

واکنش وزارت جهاد به مرجوع شدن هندوانه ها از عمان

● **مهز:** مشاور رئیس سازمان حفظ نباتات با بیان اینکه مرجع تعیین کننده میزان باقی مانده سموم در محصولات کشاورزی، سازمان غذا و دارو است، گفت: ماجرای هندوانه های مرجوعی از عمان ربطی به وزارت جهاد ندارد. سیدمحمد رضا میر درباره ماجرای مرجوع شدن هندوانه ها و خربزه های صادراتی از عمان اظهار داشت: این مسئله مربوط به سازمان غذا و دارو است و ربطی به وزارت جهاد کشاورزی ندارد.

خبر ویژه

مدیرعامل شرکت شناسا اعلام کرد

تولید یک روبات کمک حرکتی با حمایت بانک پاسارگاد

● با حمایت بانک پاسارگاد و پس از گذراندن موفقیت آمیز آزمون های مختلف فنی، روبات اگزواسکتون به مرحله تولید رسید. به گزارش روابطعمومی بانک پاسارگاد، حامد ساجدی، مدیرعامل شرکت پیشگامان امین سرمایه پاسارگاد (شناسا) از شرکت های گروه مالی پاسارگاد، با اعلام این خبر گفت: با حمایت بانک پاسارگاد، شرکت پداسیس موفق شد پس از طی موفقیت آمیز آزمون های مختلف فنی روی محصول خود، یعنی روبات اگزواسکتون، قرارداد فروش این محصول را با بیمارستان رفیده تهران نهایی کند. وی ادامه داد: این روبات، نوعی روبات کمک حرکتی است که به بیماران پاراپلژیک و دارای ضایعات نخاعی که قدرت حرکت ندارند، کمک می کند تا با پوشیدن آن، امکان حرکت را باز یابند. این روبات قابلیت به کارگیری در زندگی عادی یا فرایندهای توانبخشی را نیز داراست، ساجدی خاطرنشان کرد: شرکت پداسیس که در حوزه توانبخشی حرکتی به طراحی و تولید محصولات نوآور و دانش بنیان می پردازد، از مجموعه سرمایه گذاری های شرکت شناسا به عنوان شرکت تخصصی سرمایه گذاری خطرپذیر گروه مالی پاسارگاد است. پیش از این نیز دکتر ستاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، در بازدیدی که در هفتم خرداد سال ۱۳۹۶ از شرکت پداسیس داشت، ضمن آشنایی با فعالیت های مرکز تحقیقات فناوری های هوشمند عصبی جواد موققیان، با «روبات اسکلت بیرونی اکسود» که ویژه راه رفتن توان یابان و کم توانان ناحیه پایین تنه است، آشنا شد.

فوق الذکر به گونه ای بازمهندسی شود که محصولات تولیدی بخش کشاورزی و صنعتی رقابت پذیر باشند و بتوانند در بازارهای جهانی و منطقه ای حضور مؤثر و پایدار داشته باشند. نباید بخش بازرگانی را فدای بخش تولید یا بخش تولید را فدای بخش بازرگانی کنیم. تضعیف هر یک از این بخش ها قطعا زیان بزرگ تری را برای اقتصاد کشور ایجاد خواهد کرد.

● **اگر نتوانیم دوباره تفکیکی صورت دهیم، راه حلی که در مقابل ناکارآمدی ادغام باید در دست باشد، چیست؟**

باید هویت و یکپارچگی بخش بازرگانی در کنار بخش تولید احیا شود. تضعیف این بخش با توجه به شرایط فعلی اقتصاد ایران به هیچ وجه توجیه پذیر نیست و اقتصاد ایران را از منافع حضور و مشارکت مؤثر با اقتصاد بین المللی باز خواهد داشت. سیاست گذاران باید ایجاد یکپارچگی بیشتری در اقتصاد را هدف داشته باشیم و به دنبال کارآمدسازی نظام مدیریتی در کشور باشیم. به عنوان مثال باید به جای اینکه تعداد زیادی وزارتخانه و سازمان را مستقیم به رئیس جمهور متصل کنیم که طبیعتا نه فرصت رسیدگی به آنها از سوی رئیس جمهور وجود دارد و نه به لحاظ مدیریتی و علمی درست است، برای ریاست جمهوری چندین معاونت ایجاد کنیم. به عنوان مثال معاونت های علمی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و... و ذیل آن معاونت ها، وزارتخانه های مرتبط را به خدمات بازرگانی توسعه دهد. درصورتی که این شائبه بعضا وجود دارد که اگر بخش بازرگانی قوت بگیرد، بخش تولید لطمه خواهد دید. این دیدگاه، غیرکارشناسی و نادرست است.

●

تبعات این جدایی چه خواهد بود؟

اقتصاد ایران باید رقابت پذیر، درونزا و برون نگر باشد. بنابراین هر تصمیمی باید براساس این اصول اتخاذ شود. اگر این اصول را در ذهن داشته باشیم و بخواهیم به وضعیت سال ۹۰ بازگردیم، به خطا رفته ایم. باید متناسب با شرایط اقتصاد نوین و مقتضیات کنونی تصمیم بگیریم. اگر بخواهیم دوباره همان وزارت بازرگانی که در سال ۹۰ وجود داشته را احیا کنیم، قطعا هم بخش بازرگانی صدمه خواهد دید و هم بخش صنعت و بخش کشاورزی و در دید کلان تر اقتصاد کشور آسیب خواهد دید. اقتصاد ایران باید بر اساس اصول

ادامه در صفحه ۱۸

هفدهمین جشنواره بزرگ مرکز خرید نازون

اتومبیل سواری جایزه ویژه

جمعه ۱۷ شهریور ساعت ۱۶:۰۰

لیواری، بعد از چهارراه کامرانیه، مرکز خرید نارون

www.naroonshoppingcenter.com